

kn.remissvar@regeringskansliet.se, cc:
kn.nm@regeringskansliet.se

Yttrande Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta (KN 2026/00195)

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit ovanstående delredovisning "Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta (KN 2026/00195)

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom. Myndigheten ska inom sitt uppdrag bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning. SFV förvaltar en sjundedel av Sveriges yta och cirka 4 000 byggnader. Många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen med skyddsföreskrifter.

SAMMANFATTNING

SFV konstaterar att arturvalet bygger på ett gediget expertunderlag från SLU Artdatabanken och berörda myndigheter, och SFV har därför inga synpunkter på de specifika arterna i förslaget. Naturvårdsverket framhåller också att listan är preliminär och kan justeras efter att den nya rödlistan fastställts.

SFV ser det som positivt att de nationella fridlysningsbestämmelserna nu föreslås få större förutsägbarhet och tydligare koppling till arternas faktiska skyddsbehov.

SFV delar Naturvårdsverkets slutsats att det föreslagna regelverket, särskilt undantagen för verksamheter inom pågående markanvändning, innebär lättnader för areella näringar jämfört med dagens ordning. Förslaget bygger på regeringens nya undantag i 9 a och 9 b §§ artskyddsförordningen, där jord- och skogsbruk ska antas inte syfta till att skada fridlysta arter och där fridlysningskyddet inte gäller om det skulle medföra ett avsevärt försvårande av pågående markanvändning – förutsatt att arten inte är akut hotad. En enhetlig myndighetstillämpning av bedömningen av avsevärt försvårande och av när en verksamhet inte anses syfta till att skada är därför central för att undvika skilda tolkningar och osäkerhet i rättstillämpningen.

Naturvårdsverket framhåller att arter som inte kan skyddas via fridlysning kan behöva skyddas genom områdesbaserade instrument, vilket riskerar att skapa många små, spridda skyddsområden som är ineffektiva ur både förvaltning och

bevarandeperspektiv. SFV vill understryka betydelsen av att dialog sker med markägare innan formella skyddsinstrument initieras.

SFV delar Naturvårdsverkets bedömning att det finns ett omfattande behov av informationsinsatser kring ändringar i fridlysningslistan, då bristande kännedom kan leda till oavsiktliga överträdelser. SFV ser bland annat behov av lättillgängligt och tydligt informationsmaterial.

SFV ser positivt på förslaget och bedömer att den nya strukturen på fridlysningslistan kan skapa bättre förutsättningar för både naturvård och hållbart skogsbruk.

BESLUT

Detta yttrande har beslutats av Generaldirektör Max Elger, Fastighetsdirektör Jan Olov Westerberg har varit föredragande.

I den slutliga beredningen har fastighetschef Erik Larsson och naturvårdsspecialist Irene Stjerna deltagit.